

**Het
kan
wél**

The logo for the Dutch political party D66, featuring the letters 'D66' in white on a green rectangular background.

D66

**Ook in Oude
IJsselstreek**

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord Camiel Vanderhoeven	3
D66 Oude IJsselstreek krijgt het voor elkaar	4
Samenleving	5
Ruimte voor Initiatieven	5
Inclusie (iedereen moet kunnen meedoen)	5
Zorg	6
Verenigingsleven	7
DRU	8
Duurzaamheid	9
Energie	9
Afval	10
Jongeren	11
Onderwijs	11
Jeugdzorg	12
Voorzieningen	12
Wonen	13
Woningbouw	13
Groen in de wijk	14
Veiligheid	15
Veiligheid in de buurt	15
Veilig verkeer	16
Ondernemers	17
Hoogwaardige maakindustrie	17
Agrarisch ondernemen	18
Toerisme	18
Bestuur	19
Financiën	19
Beleid	20
Verantwoording	21

Voorwoord Camiel Vanderhoeven

Het kan wél

Met trots presenteren we een toekomstvisie voor de gemeente Oude IJsselstreek die bruist van energie en optimisme. Dit programma staat in het teken van verbinding en vernieuwing: samen bouwen aan een inclusieve samenleving, investeren in duurzaamheid en het versterken van kansen voor jongeren. We willen een gemeente waar iedereen zich thuis voelt, waar bewonersinitiatieven worden omarmd, en waar we samenwerken aan een gezonde leefomgeving.

Een groene en schone toekomst begint hier. Met slimme oplossingen in energie en waterbeheer, ruimte voor duurzaam vervoer en oog voor biodiversiteit maken we onze omgeving nog mooier. We geven jongeren de ruimte om te groeien, leren en hun talenten te ontwikkelen. Ook zorgen we voor voldoende, betaalbare woningen en prettige wijken met veel groen.

Veiligheid is voor ons meer dan handhaving alleen: het gaat om vertrouwen, samenwerking en preventie. Onze ondernemers en agrarische sector krijgen de steun en de ruimte die ze verdienen om te bloeien, en onze lokale bestuurders staan open voor iedereen met goede ideeën. Transparantie en duidelijke communicatie zijn de basis van onze manier van werken.

Met dit programma dagen we iedereen uit om mee te doen en mee te denken. Samen kunnen we de kracht van onze gemeente laten zien. Laten we met elkaar investeren in de toekomst zodat we over vier jaar kunnen zeggen: Ook in Oude IJsselstreek kan het wél.

Met vriendelijke groet,

Camiel Vanderhoeven
Lijsttrekker D66 Oude IJsselstreek

D66 Oude IJsselstreek krijgt het voor elkaar

D66 Oude IJsselstreek bewijst dat je ook als kleinste partij in de raad veel voor elkaar kunt krijgen. Door slim samen te werken maar wel onze eigen koers te blijven varen hebben we het nodige voor elkaar gekregen. Een kleine greep uit onze successen:

Regenbooggemeente

Nadat D66 vragen aan de wethouder heeft gesteld over de veiligheid van de regenbooggemeenschap in onze gemeente, is een werkgroep "Geef Oude IJsselstreek Kleur" opgezet. In 2025 was Oude IJsselstreek gastgemeente van de Achterhoek Pride en is het een officiële regenbooggemeente geworden.

Duurzame scholen

In Gendringen is inmiddels een prachtig Integraal Kind Centrum gerealiseerd, en ook in Silvolde wordt geïnvesteerd in duurzame huisvesting voor onderwijs.

Meest toegankelijke gemeente

Onze inzet op inclusie heeft ertoe bijgedragen dat Oude IJsselstreek in 2024 is uitgeroepen tot Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland.

Minimaregelingen

Mede dankzij D66 is het aanvragen van de diverse minimaregelingen eenvoudiger geworden.

Kinder- en jongerenraad

De kinderraad en kinderburgemeester, een idee uit ons vorige verkiezingsprogramma, is de afgelopen raadsperiode gerealiseerd. Ook is er nu een jongerenraad.

Verantwoordelijkheid

D66 heeft laten zien verantwoordelijkheid te willen dragen voor een degelijk gemeentebestuur, bijvoorbeeld door als kleinste partij in de raad wel een vaste commissievoorzitter te leveren.

Samenleving

Oude IJsselstreek is een echte plattelandsgemeente. Een diversiteit aan kleinere woonkernen en buurtschappen is al lange tijd gewend om in kleine kring samen te zorgen voor hun leefomgeving. Afwijkende meningen bediscussiëren we aan de bar en mensen die er anders uit zien zijn altijd welkom geweest in ons midden, in de kerk, op ons land en in ons verenigingsleven.

Samen maken we Oude IJsselstreek leefbaar en inclusief. We geven ruimte aan bewonersinitiatieven met buurtbudgetten en agenderingsrecht. We verbeteren toegang tot regelingen, onderzoeken een collectieve zorgverzekering en versterken zorg met één loket en steun voor mantelzorgers. We ondersteunen verenigingen, dorpshuizen en lokale cultuur zodat iedereen kan meedoen. Zo bouwen we samen aan verbondenheid.

Ruimte voor Initiatieven

Buurtbudget

Buurt- en dorpsverenigingen hebben vaak goede ideeën om hun omgeving fijner te maken maar hebben daar niet genoeg geld voor.

Het kan wél: De gemeente maakt een speciaal buurtbudget beschikbaar, zodat verenigingen geld kunnen aanvragen om hun plan te realiseren.

Agenderingsrecht

Inwoners weten niet hoe ze onderwerpen die ze belangrijk vinden kunnen agenderen.

Het kan wél: Inwoners krijgen agenderingsrecht: inwoners mogen onderwerpen op de agenda van de gemeenteraad zetten als zij voldoende handtekeningen ophalen.

Inclusie (iedereen moet kunnen meedoen)

Minimaregelingen

Mensen met een laag inkomen weten soms niet welke voorzieningen er zijn en vinden het moeilijk om hulp aan te vragen.

Het kan wél: De gemeente maakt de minimaregelingen beter toegankelijk. Inwoners worden op meer manieren bekend gemaakt met het bestaan van de minimaregelingen, en de gemeente vraagt hierbij hulp van scholen en verenigingen.

Werkgroepen

In onze gemeente zijn groepen die zich inzetten voor gelijke behandeling en toegankelijkheid. Denk aan de werkgroep Onbeperkt Meedoen of Geef Oude IJsselstreek Kleur.

Het kan wél: De gemeente blijft deze werkgroepen ondersteunen met organisatorische hulp, communicatiemiddelen (bijvoorbeeld de gemeentepagina's), vergaderruimte en financiële steun.

Inclusietoets Raadsvoorstellen

Beleidsvoorstellen houden niet altijd rekening met de belangen van mensen met een handicap, een laag inkomen of een andere genderidentiteit.

Het kan wél: Om ervoor te zorgen dat er altijd aan gedacht wordt, wordt een inclusietoets verplicht: elk raadsvoorstel moet laten zien hoe het rekening houdt met verschillende inwoners, zodat niemand wordt vergeten.

Vluchtelingen

Asielzoekers en mensen die net een verblijfsvergunning hebben gekregen hebben moeite met huisvesting en integratie.

Het kan wél: De gemeente Oude IJsselstreek werkt samen met andere gemeentes in de regio aan opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïners. Statushouders krijgen zo snel mogelijk een definitieve woonplek. Opvang van asielzoekers vindt plaats in een centrum met een redelijke omvang waarbij het COA voldoende voorzieningen realiseert. We onderzoeken of de integratie sneller kan, bijvoorbeeld door asielzoekers eerder te laten werken, maar ook door buurtbewoners van de nieuwe voorzieningen gebruik te laten maken.

Zorg

Één loket

Ondersteuning van de gemeente wordt op verschillende plaatsen geregeld, waardoor inwoners niet weten waar ze moeten zijn.

Het kan wél: In het Frank Daamen pand wordt één loket gerealiseerd voor alle toegang tot ondersteuning. De gemeente probeert zoveel mogelijk organisaties hierbij te betrekken.

Mantelzorgers

Mantelzorgers (mensen die langdurig voor een naaste zorgen) lopen het risico overbelast te raken.

Het kan wél: De gemeente biedt samen met haar partners ondersteuning door tijdelijke vervanging mogelijk te maken, hulp te bieden als de zorg te zwaar wordt en ontmoetingen met lotgenoten en experts te organiseren.

Verenigingsleven

VOG Vrijwilligers

Vrijwilligers die met kwetsbare groepen werken hebben soms een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) nodig; dit kan een drempel zijn vanwege de kosten.

Het kan wél: De gemeente zorgt dat verenigingen de VOG voor hun vrijwilligers gratis krijgen.

Vergunningen

Elk jaar opnieuw een vergunning aanvragen voor bijvoorbeeld een kermis is tijdrovend en ingewikkeld.

Het kan wél: De aanvraagformulieren worden gebruiksvriendelijker. Als er iets verandert in het formulier wordt duidelijk aangegeven wat er nieuw is.

Aanspreekpunt

Verenigingen weten niet goed waar ze terecht kunnen voor advies of hulp.

Het kan wél: Er komt een vast aanspreekpunt bij de gemeente, waar zij voor advies en praktische hulp terecht kunnen. Denk bijvoorbeeld aan hulp bij vergunningaanvragen, of meedenken over manieren om de jeugd betrokken te houden.

Dorpshuizen

Dorpshuizen zijn vaak het kloppende hart van een buurt.

Het kan wél: De gemeente zet zich actief in voor het behoud van dorpshuizen en draagt financieel bij waar nodig.

Accomodaties delen

Sommige accommodaties worden weinig gebruikt terwijl andere ruimten tekortkomen.

Het kan wél: De gemeente stimuleert samenwerking en het delen van accommodaties tussen verenigingen, Bij toekenning van subsidies wordt hiernaar gekeken.

Meerjarige subsidies

Jaarlijks wisselende subsidies geven verenigingen weinig zekerheid.

Het kan wél: Subsidies worden waar mogelijk voor meerdere jaren toegekend zodat verenigingen kunnen plannen.

DRU

Cultuur

De stichting DRU heeft zich met allerlei taken beziggehouden en de focus op cultuur is verwaterd. Mede hierdoor is de stichting in financiële problemen geraakt.

Het kan wél: De stichting gaat zich weer richten op het organiseren van culturele activiteiten, met aandacht voor lokaal talent. De gemeente stelt ruimte beschikbaar en koppelt subsidies aan concrete doelen. De focus is lokaal talent; de leerlingen, kunstenaars en makers uit onze gemeente.

Vastgoed

Doordat de stichting huurt van de gemeente en vervolgens weer verhuurt aan andere bedrijven en organisaties, is een ondoorzichtige geldstroom ontstaan.

Het kan wél: Het vastgoed blijft in handen van de gemeente, en wordt rechtstreeks aan de verschillende gebruikers verhuurd. Subsidies die bedoeld zijn om de huur betaalbaar te houden gaan voortaan rechtstreeks naar die gebruikers.

Horeca

De DRU Horeca rendeert slecht en past niet bij de kerntaak van de stichting.

Het kan wél: De horeca wordt verzelfstandigd: een externe ondernemer huurt de ruimtes van de gemeente. Omdat culturele activiteiten van de stichting voor een deel van de horeca omzet zorgen draagt de ondernemer een deel van die omzet af aan de stichting.

Evenementenhal

De SSP-hal heeft potentie maar wordt niet optimaal benut.

Het kan wél: De hal wordt in de markt gezet zodat ondernemers er een congrescentrum van kunnen maken. De gemeente verhuurt de hal en geeft subsidies voor maatschappelijke en culturele initiatieven.

Duurzaamheid

D66 ziet duurzaamheid niet als een verplichting, maar als een kans: een kans om onze leefomgeving schoner, groener en toekomstbestendiger te maken en onze economie langdurig te stimuleren. D66 erkent de Europese ambitie om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben opgebouwd maar ziet ook dat het tempo in veel landen en regio's nu te laag ligt om die ambitie te halen.

Oude IJsselstreek kan en moet hierin het goede voorbeeld geven. Door samen met inwoners, bedrijven en buurgemeenten te investeren in slimme, eerlijke en lokale oplossingen bouwen we aan een duurzame toekomst. Een toekomst waarin een beter milieu en gezonde en sterke natuur samengaan met een bloeiende economie voor onze gemeente en de regio waar we onderdeel van uitmaken.

Energie

Zon en wind

Fossiele brandstoffen raken op en veroorzaken vervuiling.

Het kan wél: De gemeente blijft duurzame energie stimuleren. Zonnepanelen liggen waar mogelijk op daken, maar dat kan niet overal. Er blijft ruimte voor zonnevelden op land met dubbel gebruik van de grond, en voor windmolens. Belemmeringen voor zonnepanelen op daken worden zoveel mogelijk weggenomen.

Energieopslag

Zon en wind leveren niet altijd stroom op het moment dat we die nodig hebben.

Het kan wél: De gemeente investeert in opslag van energie, bijvoorbeeld via batterijen of het omzetten in waterstof.

Regionale afspraken

Regionale afspraken over duurzame energie zijn ambitieus en dat moeten ze blijven.

Het kan wél: Die afspraken liggen vast in het Akkoord van Groenlo en de Regionale Energie Strategie (RES) Bij herziening van deze afspraken streeft de gemeente naar hogere doelen en blijft zij een koploper.

Lokale lusten

Bij grote energieprojecten dragen omwonenden lasten (zoals uitzicht) maar profiteren zij nauwelijks.

Het kan wél: Bij nieuwe projecten moet minstens 50% in handen zijn van lokale inwoners of bedrijven. Omwonenden moeten meeprofiteren van het project (bijvoorbeeld door een korting op de energierekening of door een flinke bijdrage aan het verenigingsleven).

Isolatie

Veel huizen en gebouwen in de gemeente zijn slecht geïsoleerd waardoor energie verloren gaat.

Het kan wél: De gemeente brengt in kaart waar isoleren het meest oplevert, informeert eigenaren over besparingen en wijst hen op subsidies.

Duurzame gebouwen

Bouwplannen houden niet altijd voldoende rekening met duurzaamheid en ook de gebouwen van de gemeente kunnen duurzamer gemaakt worden.

Het kan wél: Bij het aanvragen van een bouwvergunning toetst de gemeente het plan op duurzaamheid. Gemeentelijke gebouwen worden bij bouw of verbouwing energieneutraal gemaakt. Bovendien wordt het gemeentelijk vastgoed elke tien jaar doorgelicht door een deskundige en worden de aanbevelingen uitgevoerd.

Afval

Afvalscheiding

Inwoners en bedrijven scheiden hun afval niet altijd goed, waardoor waardevolle materialen verloren gaan.

Het kan wél: Door voorlichting vergroot de gemeente het bewustzijn over afvalscheiding bij inwoners en bedrijven. Wie de grijze container laat legen betaalt per keer, zodat er een financiële prikkel is om minder restafval aan te bieden. Dumping van afval wordt streng aangepakt.

Stichting Aktief

Het opzetten van een eigen milieustraat kost ruimte en kan overlast geven.

Het kan wél: Samen met stichting Aktief, die nu alleen overtollige huisraad ophaalt, wordt onderzocht of zij meer afvalsoorten kunnen inzamelen als alternatief voor een gemeentelijke milieustraat.

Jongeren

D66 gelooft dat jongeren de toekomst zijn. Zij krijgen onderwijs in duurzame gebouwen met een gezond binnenklimaat en groene schoolpleinen waar spelen, ontdekken en leren in de natuur samenkomen; plaatsen die fantasie aanwakkeren en kinderen helpen zich beter te concentreren. D66 gelooft in een samenleving waarin problemen vroeg worden herkend en opgelost, omdat bewezen is dat preventie op jonge leeftijd de grootste impact en besparingen oplevert.

Jeugdverenigingen, eigen initiatieven en een kinder- en jongerenraad vormen samen het hart van een gemeenschap waarin jongeren meebeslissen en meedoen. Zo bouwen we aan een toekomst waarin de volgende generatie het maximale uit zichzelf kan halen en een gezonde, duurzame samenleving vormgeeft.

Onderwijs

Kwalitatieve schoolgebouwen

Leerlingen leren en groeien het beste in moderne gebouwen, maar sommige schoolgebouwen zijn verouderd.

Het kan wél: In grote dorpen worden integrale kindcentra (IKC's) gerealiseerd: moderne, duurzame gebouwen waarin school, kinderopvang en naschoolse opvang samenwerken. In bestaande IKCs onderzoeken we de doorontwikkeling naar een model met een gezamenlijke leiding, en een gedeelde, doorlopende pedagogische lijn.

Groene schoolpleinen en moestuinen

Veel schoolpleinen zijn betegeld en bieden weinig natuur.

Het kan wél: Samen met scholen vergroenen we schoolpleinen. Een groen en bebost schoolplein is voor een kind uitdagender dan een grijze betonnen binnenplaats. Met een moestuin kunnen kinderen leren hoe ze groenten en fruit kunnen verbouwen. Leerkrachten geven lessen als biologie en aardrijkskunde vaker buiten. Zo wordt school nog leuker en stimuleren we kinderen het beste uit zichzelf te halen.

Verbinding met jeugdzorg

Problemen bij kinderen worden soms te laat ontdekt.

Het kan wél: De samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg wordt uitgebreid naar peuterspeelzalen en andere voorschoolse plekken, zodat hulp vroeg kan worden aangeboden.

Leerlingenvervoer

Sommige leerlingen kunnen niet zelfstandig naar school reizen.

Het kan wél: De gemeente houdt leerlingenvervoer in stand en kijkt per gezin naar wat nodig is. Leerlingenvervoer is maatwerk, waarbij we zoveel mogelijk uitgaan van eigen kracht.

Jeugdzorg

Vroegsignalering

Jeugdzorg krijgt signalen soms te laat waardoor te zware hulp nodig is.

Het kan wél: De gemeente zet volop in op vroegsignalering en gezinsondersteuning zodat uithuisplaatsing voorkomen kan worden.

Voorlichting

Jongeren en ouders weten te weinig over thema's als seksualiteit, sociale druk of geldzaken.

Het kan wél: Jeugdzorg biedt voorlichting over seksuele gezondheid, omgaan met sociale media, alcohol, drugs en financiën. Deze voorlichting vindt bij voorkeur op school plaats en ouders worden erbij betrokken.

Voorzieningen

Jeugdbeleid verenigingen

Verenigingen richten zich niet altijd op jongeren, waardoor jeugdleden afhaken.

Het kan wél: Verenigingen die subsidie krijgen moeten een actief jeugdbeleid hebben en daarover verantwoording afleggen.

Subsidie eigen initiatieven

Jongeren die zelf activiteiten organiseren weten vaak niet hoe ze financiering krijgen.

Het kan wél: De gemeente maakt het aanvragen van subsidie voor eigen initiatieven van jongeren eenvoudig en stelt een vast aanspreekpunt aan.

Drank- en rookbeleid

Op sommige activiteiten waar jongeren komen is het alcohol- en rookbeleid niet streng genoeg.

Het kan wél: De gemeente kijkt bij vergunning- en subsidieaanvragen kritisch naar het drank- en rookbeleid.

Kinder- en jongerenraad

De kinder- en jongerenraad kan beter worden betrokken bij het beleid.

Het kan wél: De gemeenteraad zoekt actief contact met deze raden om ze te ondersteunen en om hun ideeën een plek te geven.

Wonen

Iedereen verdient een plek om prettig te wonen. D66 wil dat de gemeente Oude IJsselstreek zorgt voor voldoende, duurzame en betaalbare woningen, met oog voor het karakter van onze dorpen en het groen om ons heen. Door slim te bouwen, drempels weg te nemen en bestaande ruimte beter te benutten, creëren we toekomstbestendige woonkansen voor iedereen.

Woningbouw

Inbreiding vóór uitbreiding

Bouwen aan de rand van dorpen tast het groen aan en lege panden blijven leegstaan.

Het kan wel: Eerst wordt gebouwd binnen de bestaande bebouwing (inbreiding). Bij uitbreiding wordt natuurverlies gecompenseerd door ergens anders natuur terug te geven.

Herbestemming

Leegstaande gebouwen blijven ongebruikt terwijl er woningtekorten zijn.

Het kan wel: De gemeente zorgt voor flexibele herbestemming van leegstaande gebouwen naar woningen en helpt om deze woningen energiezuinig te maken. Dit beleid wordt vastgelegd in een leegstandsverordening.

Woningsplitsing

Grote huizen en woonboerderijen zijn niet passend of betaalbaar voor iedereen.

Het kan wel: Het splitsen van grote woningen wordt makkelijker gemaakt zodat er meer betaalbare woonruimtes ontstaan.

Collectief particulier opdrachtgeverschap

Nieuwe wijken kunnen anoniem worden en omwonenden hebben soms moeite met grote projecten.

Het kan wel: De gemeente stimuleert Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO): toekomstige bewoners ontwikkelen samen een nieuwbouwproject. De gemeente informeert inwoners hierover en betreft de woningcorporatie zodat ook huurwoningen in dergelijke projecten opgenomen worden.

Meer sociale huurwoningen

Projectontwikkelaars bouwen het liefst koopwoningen, terwijl er te weinig huurwoningen zijn.

Het kan wel: In nieuwbouwprojecten wordt ten minste 30% van de woningen een sociale huurwoning.

Zorgwoningen

Niet iedereen heeft de ruimte in huis om mantelzorg te verlenen.

Het kan wel: Het wordt makkelijker om tijdelijk een verplaatsbare zorgwoning in de tuin te plaatsen.

Doorstroom

Het bouwen van woningen sluit niet altijd aan bij waar behoefte aan is.

Het kan wel: Door niet alleen starterswoningen maar bijvoorbeeld ook seniorenwoningen te bouwen, kunnen gezinnen grotere woningen betrekken en komen starterswoningen opnieuw beschikbaar voor starters. Een grondige analyse van de woningmarkt is een vereiste voor een juiste sturing op de woningmarkt.

Herbestemming

Oud industrieterrein langs het water is niet meer nodig voor industrie, terwijl er woningnood is.

Het kan wel: De gemeente gaat in gesprek met bedrijven langs de Oude IJssel om te verhuizen naar andere terreinen, zodat de locaties langs het water voor woningbouw kunnen worden herontwikkeld.

Koppeling woningmarkt en arbeidsmarkt

Meer woningen bouwen heeft weinig zin als er geen werk is; jongeren trekken dan weg.

Het kan wel: Woningbouw moet hand in hand gaan met het stimuleren van de economie en de arbeidsmarkt, zodat in Oude IJsselstreek blijven wonen een aantrekkelijke optie is voor jongeren die hier zijn opgegroeid.

Groen in de wijk

Biodiversiteitsplan

Groenstroken in dorpen worden vaak onderhouden als standaard perkjes met weinig variatie, waardoor de biodiversiteit laag is.

Het kan wel: De gemeente maakt een biodiversiteitsplan voor de groenzones en vernieuwt deze met een mix van vooral inheemse plantensoorten.

Groenbeheer door inwoners

Bewoners voelen zich niet betrokken bij het onderhoud van groenstroken.

Het kan wel: Inwoners en bedrijven kunnen groenstroken adopteren en krijgen daarvoor een bijdrage in de beheerkosten.

Veiligheid

Iedereen moet zich veilig voelen: thuis, op straat en in het verkeer. D66 wil een gemeente waar mensen elkaar kennen, respecteren en aanspreken, en waar de overheid zichtbaar en betrouwbaar aanwezig is. Door te investeren in preventie, samenwerking en handhaving zorgen we samen voor een veilige leefomgeving voor iedereen.

Veiligheid in de buurt

Wijkagent

Bewoners zien de politie weinig en voelen zich daardoor minder veilig.

Het kan wél: In elke kern is regelmatig een vaste wijkagent zichtbaar aanwezig. Het basisteam politie Achterhoek-West moet voldoende capaciteit krijgen om van de wijkagent weer een laagdrempelig aanspreekpunt in de kernen te maken. Geen boeman die bij het minste een bekeuring uitschrijft, maar een vertrouwenspersoon, luisterend oor, en thermometer in de samenleving. Uiteraard wel met het gezag en de middelen om in te grijpen als dat nodig is.

Buurtkamer

Er is geen plek in de buurt waar mensen eenvoudig contact kunnen hebben met hulpverleners.

Het kan wél: In grote kernen komt een buurtkamer met ruime openingstijden waar bewoners terecht kunnen bij een wijkagent, jeugdwerker of buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA).

Huiselijk geweld en femicide

Huiselijk geweld en het doden van vrouwen door een (ex-)partner (femicide) worden soms te laat herkend.

Het kan wél: De gemeente werkt samen met huisartsen, scholen, maatschappelijk werk en politie om bewustwording, vroegsignalering en preventie te bevorderen en zorgt voor goede nazorg.

Ondermijning

Criminelen maken misbruik van grenzen en gemeenten werken niet altijd goed samen.

Het kan wél: De gemeente versterkt de samenwerking met de politie en grensgemeenten (ook over de grens) om ondermijnende en drugsgerelateerde criminaliteit tegen te gaan.

Vandalisme

Vandalisme beschadigt de leefomgeving en kost geld.

Het kan wél: Door de zichtbaarheid van wijkagenten en jeugdwerkers te vergroten, kan vandalisme worden voorkomen. Als er toch schade is aan gemeentelijke eigendommen, doet de gemeente altijd aangifte.

Veilig verkeer

Fietspaden

Fietsers delen vaak de weg met auto's en zwaar verkeer, wat gevaarlijke situaties oplevert.

Het kan wél: Buiten de bebouwde kom worden echte fietspaden aangelegd die fysiek gescheiden zijn van de rijbaan.

Maximumsnelheid

De snelheid van het verkeer in dorpen is te hoog, wat voor onveilige situaties zorgt.

Het kan wél: De maximumsnelheid binnen de bebouwde kom wordt 30 km/uur en de inrichting van de weg wordt daarop aangepast. Wegen binnen en buiten de bebouwde kom worden bekeken op basis van de nieuwste kennis over verkeersveiligheid.

Vrachtverkeer en zware landbouwvoertuigen

Zwaar verkeer rijdt door woonkernen en zorgt voor overlast en gevaar.

Het kan wél: Vrachtverkeer en zware landbouwvoertuigen worden zoveel mogelijk om de woonkernen geleid. Samen met de provincie en buurgemeenten worden alternatieve routes voor zwaar verkeer geregeld.

Ondernemers

Ondernemers vormen het kloppend hart van onze gemeente. Zij zorgen voor werk, innovatie en levendigheid. D66 wil dat Oude IJsselstreek een plek blijft waar goede ideeën op een verantwoorde manier kunnen groeien, of het nu gaat om hightech maakindustrie, duurzame landbouw of toerisme. Zo bouwen we samen aan een sterke, eerlijke en toekomstgerichte economie, waarbij D66 ervoor zorgt dat de gemeente een voortrekkersrol in circulariteit heeft.

Hoogwaardige maakindustrie

Starters

Startende bedrijven in de hightech maakindustrie weten niet altijd waar ze ondersteuning kunnen vinden.

Het kan wél: De gemeente versterkt lokale voorzieningen zoals het innovatiecentrum CIVON en de broedmachine voor startende ondernemers (SHII). Investerings van de gemeente moeten terechtkomen bij starters en zorgen voor werkgelegenheid. Werkgelegenheid in deze tak van industrie heeft de potentie om jongeren en jonge gezinnen aan onze regio te binden en voor onze regio te behouden.

Hightech Campus Achterhoek

Ondernemers vinden lastig hun weg naar partners, toeleveranciers of afzetmarkten.

Het kan wél: De infrastructuur voor de maakindustrie wordt verbeterd en bestaande voorzieningen worden ontwikkeld tot een Hightech Campus Achterhoek. Innovatieve bedrijven op het gebied van duurzaamheid worden actief uitgenodigd zich te vestigen.

Netcongestie

Bedrijventerreinen kampen met netcongestie: te weinig capaciteit op het elektriciteitsnet.

Het kan wél: Met lokale energiehubs en overleg met de netbeheerder wordt de stroomvraag beter afgestemd zodat meer bedrijven sneller aangesloten kunnen worden.

Scholing

Het onderwijs sluit niet altijd aan op de banen die de industrie biedt.

Het kan wél: De gemeente, Stoer, CIVON, onderwijsinstellingen en bedrijven werken samen om opleidingen beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt zodat jongeren een baan in de regio vinden.

Hoogwaardige werkgelegenheid

Grote distributiecentra nemen veel ruimte in beslag en leveren weinig werkgelegenheid.

Het kan wél: De gemeente kiest voor industrie die waarde en banen oplevert en geeft geen ruimte aan enorme distributiecentra ("verdozing").

Agrarisch ondernemen

Kringlooplandbouw

Boerenbedrijven hebben te maken met lage prijzen en druk om steeds groter te worden, terwijl dit schadelijk is voor natuur en inkomen.

Het kan wél: De gemeente stimuleert kringlooplandbouw die duurzaam en natuurinclusief is. Dit betekent dat boeren zoveel mogelijk kringlopen sluiten (voedsel-, mest- en energiegebruik) en rekening houden met natuur.

Eet lokaal

De afstand tussen boer en consument is groot, waardoor de boer weinig verdient en extra vervuiling door transport ontstaat.

Het kan wél: Door de lokale voedselmarkt te stimuleren worden er minder schakels tussen boer en consument. De boer krijgt een eerlijkere prijs, en er is minder vervuiling.

Gelijk speelveld

Duurzame Nederlandse voedselproductie staat onder druk door de import van goedkoper, minder duurzaam voedsel.

Het kan wél: De gemeente lobbyt, samen met landelijke en internationale partners, voor een gelijk speelveld zodat buitenlandse producten voldoen aan dezelfde duurzaamheidseisen.

Toerisme

Ecotoerisme

Massatoerisme past niet bij de kwaliteiten van de gemeente, maar de natuurlijke omgeving wordt nog onvoldoende benut.

Het kan wél: De gemeente stimuleert belevingstoerisme en ecotoerisme. Toeristen komen vooral om rust, natuur en water te beleven.

Agritoerisme

Boerenerf en toerisme zijn gescheiden, terwijl ze elkaar kunnen versterken.

Het kan wél: Natuurinclusief agritoerisme wordt gestimuleerd. Boeren bieden bijvoorbeeld logies aan of laten mensen het boerenleven beleven.

Wandelen en fietsen

Het netwerk van wandel- en fietspaden is versnipperd.

Het kan wél: De gemeente breidt dit netwerk uit en verbindt bestaande paden zodat er routes ontstaan die het verhaal van de omgeving vertellen.

Dorpsentrees

De ingangen van dorpen maken nu geen uitnodigende indruk.

Het kan wél: Dorpsentrees worden groener en aantrekkelijker gemaakt. Informatiebordjes vertellen bezoekers over de geschiedenis of bijzonderheden van het dorp.

Bestuur

Goed bestuur begint met vertrouwen: vertrouwen dat bestuurders luisteren, eerlijk zijn en verantwoording afleggen. D66 wil een transparante, betrouwbare en toekomstgerichte overheid, die open communiceert en inwoners echt betreft bij besluiten. Zo versterken we samen het fundament van onze lokale democratie en herstellen we het geloof in politiek die wérkt.

Financiën

Algemene reserve

De gemeente presenteert soms een sluitende begroting door geld uit de algemene reserve te halen.

Het kan wél: Een begroting geldt alleen als sluitend als er geen beroep wordt gedaan op de algemene reserve. Als de reserve toch gebruikt wordt, gebeurt dat alleen tijdelijk en wordt het geld daarna (binnen de meerjarenbegroting) aangevuld.

Leningenportefeuille

De gemeente heeft een grote leningschuld.

Het kan wél: Meevallers worden voortaan vooral gebruikt om schulden af te lossen zodat de leningenportefeuille kleiner wordt.

Begroting in begrijpelijke taal

Begrotingen en jaarverslagen zijn vaak moeilijk te begrijpen, zelfs voor raadsleden.

Het kan wél: De gemeente maakt een duidelijke en toegankelijke begroting waarin inkomsten en uitgaven helder worden uitgelegd. Er komt ook een burgervriendelijke digitale versie zonder vakjargon.

Langetermijnperspectief investeringen

Het college is soms te optimistisch over de opbrengsten van investeringen op lange termijn.

Het kan wél: Grote projecten worden doorgerekend door een onafhankelijke partij die ook let op de duurzaamheid van deze projecten.

Onzekerheid bijdrage Rijk

De bijdrage van het Rijk aan de gemeente is onzeker, waardoor soms plotseling bezuinigingen nodig zijn.

Het kan wél: Door bij meevallers reserves op te bouwen kan de gemeente tegenvallers opvangen. Eventuele bezuinigingen mogen niet terechtkomen bij de meest kwetsbare inwoners.

Beleid

Right to challenge

Burgerinitiatieven en inspraak zijn wel mogelijk, maar bewoners kunnen nog niet zelf taken overnemen van de gemeente.

Het kan wél: Inwoners en instellingen krijgen het “recht om uit te dagen” (right to challenge): als zij taken beter, slimmer of goedkoper kunnen uitvoeren, mogen zij dat aangeven. De gemeente maakt hierover spelregels met bewoners.

Alternatieven in raadsvoorstellen

Bij voorstellen van het college is het niet altijd duidelijk welke alternatieven zijn onderzocht.

Het kan wél: Elk raadsvoorstel vermeldt voortaan welke opties zijn bekeken en waarom bepaalde alternatieven niet gekozen zijn.

Inwonerraadpleging

Inwoners worden vaak pas laat betrokken bij grote projecten.

Het kan wél: Bij grote ontwikkelingen wordt vroegtijdig een inwonersraad gevormd. Deze groep gelote burgers krijgt informatie van experts en geeft advies aan de gemeenteraad. Hiervoor worden voldoende tijd en middelen ingeruimd. De raad neemt dit advies serieus.

Verantwoording

Verbeterpunten serieus nemen

Aanbevelingen van de gemeentelijke accountant of andere controleurs worden soms te weinig opgevolgd.

Het kan wél: De gemeente neemt opmerkingen en verbeterpunten serieus en doet niet aan een "zesjescultuur".

Rekenkamer

De rekenkamer (die controleert hoe geld besteed wordt) heeft te weinig middelen.

Het kan wél: De rekenkamer krijgt meer budget om externe deskundigheid in te huren. Zij bepaalt zelf welke onderzoeken zij uitvoert.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverbanden met andere gemeenten zijn soms ondoorzichtig.

Het kan wél: De gemeenteraad wordt goed geïnformeerd over alle samenwerkingsverbanden en behoudt het laatste woord. Alleen op die manier kan de democratische legitimiteit van het gevoerde beleid gewaarborgd blijven.

Raadswebsite

De website van de gemeenteraad is moeilijk toegankelijk en informatie over besluitvorming is lastig te vinden.

Het kan wél: De raadswebsite wordt gebruiksvriendelijker. Na elke vergadering komt er snel een kort verslag online en dossiers worden beter doorzoekbaar. Elke maand wordt een aansprekende video over het raadswerk gepubliceerd, zoals de gemeente Doetinchem dat nu al doet.